

1263

Ühismõtted

ÜENÜ
Tamsalu,
Porkuni ja
Naistevälja-
Nõmküla
osakondade
väljaanne

Nr. 2

Võidupühaks 1935. aastal

Hind 15 snt.

Soodsaim ja odavam Kirjutustarvete-, raamatute- ja õppevahendite ostukoht on

K.K.ü. „Töökool“ Rakvere osakond

Rakveres, Tallinna uul. 32.

METSA KODUMAA VABRIKUTE RIIDEKAUPLUS

Rakveres, Tallinna tn. 8.

turustab kõigi kodumaa vabrikute riidesaadusi.

Soovitan osta igasuguseid suve- ja talvemütse ja kübaraid.

— Samas igasuguste vormimütside valmistamine. —

Rakveres, Tallinna tn. 32,

JOH. EINMAN

**Sporditarbed
ja jalanõud**
täielikus valikus

K.-m. „Sport“

S.-Karja 18, Tallinn
Telefon 446-00.

Hugo Lille SPORDIÄRI

RAKVERES, TALLINNA T. 7,

SAADAVAL IGASUGUSEID SPORDI-
TARBEID. VALIK RIKKALIK. SPORDI-
SELTSIDELE JA Ü.E.N.Ü. OSAKON-
DADELE SUUR HINNAALANDUS.

Tamsalu Tarvitajate ühisus

TAMSALU, TEL. 5.

ABIKAUP- Vajangul, tel. J.-Jaani 24-e.
LUSED: Porkunis, tel. V.-Maarja 16-1

Müüb soodsate hindadega igasuguseid põllumajanduse masinaid, masina osasi ja majapidamise tarbeid.

Ostab põllupidajalt teravilja, jahu ja heinaseemet.

Võtab raha laenuks makstes kõrgemat 0%.

Porkuni piirituse- ja tärklisetööstus

MARY RENNENKAMPFF

PORKUNI

ÜHISMÕTTED

ÜEN Ü Tamsalu, Porkuni ja
Nalstevälja - Nõmküla osa-
kondade ühine aegkiri

Raamatukogu

SP, 3283

Vastutav ja tegev toimetaja Osk. Uudekülli

Tunglakandjaile.

Te kõik, kes sünnitet Maa rüpest,
nüüd läitkem pilved põlema.
Künt üska heitkem külvi vastset,
siis Maa peab elama.

Te tunglakandjaiks aovalgel,
teed näidakem sest süngest ööst
taas päikeselle, päeva algel
et palged õhetaksid tööst.

Rüht reibas, noorur, sulle võõraks
jäi ammu roomamise vaim.
Kes selgroo murraks, sihi vääraks,
veel valgust pole näind see võim.

Sa jumalana uhke kandma
küll valmis alat aatetööd —
täis trosti, Maa, end sulle andma,
nüüd kängid jalgu, seod vööd.

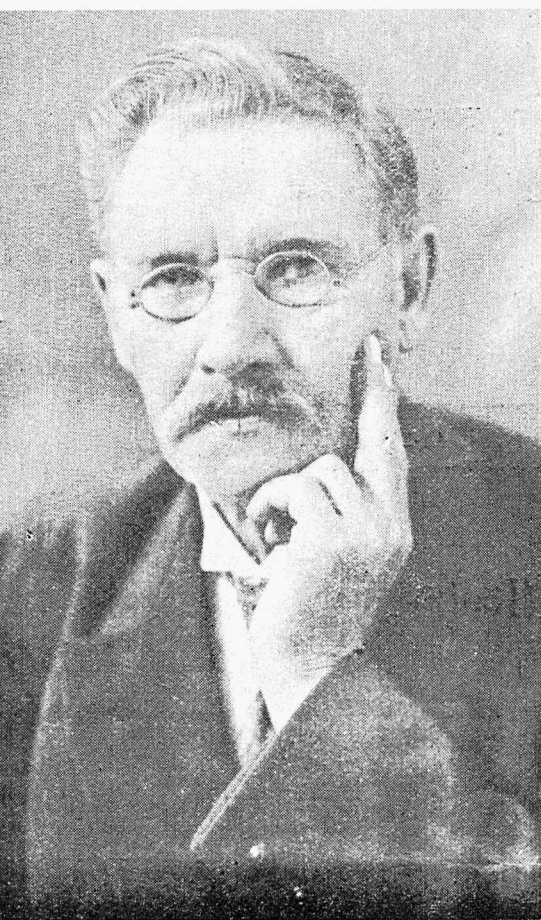
On aland pidu imeline.
Usk ulja kõiki nakatab.
Kui sähviks valgust virmaline
ült. Näe, kui noor jõud pakatab!

Te, pilgud avat kevadelle,
ka päik'se pilvilt pillutate
ürg-röömsa ringi keske'elle,
jaad linnuteile sillutate.

Te kõik, kes sigitet Maa rüpest,
nüüd läitkem pilved põlema.
Künt üska heitkem külvi nopest',
siis iidset peate elama.

Lehekuul, 1935.

Leenart Üllaste.

Kirjanik Jakob Liiv

Nooruse kevad.

Õnnelik, kes noorelt suudab
Olla hingeliselt noor,
Kelle südant rõõmsaks muudab
Lille-ilu, linnukoor.

Kiire vool on värskes vere
Kiires tempos tuksub rind,
Igaüks nüüd noorte peres
Laulab rõõmsalt nagu lind,

Kus kõik hääled õrnad, hellad
Ühislauluks sulavad,
Helisevad nagu kellad,
Kõrgustesse kõlavad

Kuhu püüab, kuhu rühib
Tõusev noorus, tõusev vool,
Endist tolmu teedelt pühib.
Et näeks ilu igal pool.

Jakob Liiv.

Ühismõtteid . . .

Keskööd lööb juba kulunud seinakell
talutares . . . Vabaneb iilinguil süingeist
vihmapilvist hommikkaar ning tervispu-
nal pea hõõguma lööb idapiir. Koidule.
Vastu tõusule algavaks päevaks!

Vabadusele vastu! Tervituseks ei ai-
nustki sõnal! Vaid pasunahüüd . . . !
Ning kõrgele, kõrgemale taas keerutab
lõo . . .

Kaugemale kajab . . .

Kõrgustesse kajab vabadushüüd: Tee
vabaks, me sirgume! Sihiks meil virkuse-
püüd . . . !

Kiirelt, väga kiirelt mõnikord mõõdub
aeg. Siis kui oled noor. Taas pudeneb
päevi siis kullaseid . . . pudeneb loo-
jangule neid. Mitmekesiseid.

Unustussegi küllalt libiskleb neid . . .
Süvendamatult mõningaile nooruspäe-
vil hinge ei midagi . . .

Kaovad.

Kõmiseb neist vanuses vastu vaid —

tühi kurd . . . Sest üks inimesigi mit-
mekesiseid.

Ent hetki siis üllaseid mälestada va-
jaks. Hingeski kurd. — Hetki täis töö-
indu, energiat, aateid, tublidust, tõsisust,
mehisust, püsivust sihil ning julgust ette-
võtteis vajaks!

Kuid mis siis, kui mälestusis vaid tühi
salv?! Hinges talv . . . Põud . . .

Ei unune iial nooruspõlve muresid
ning üllashetki—ning vanuses siis siluda
murekurde. Taas vilgub siis mälestusi
ehatähena sügavais hingekurres ning
küllap neistki paisub loitma mälestusi
nii helgeid, mälestusi nooruspõlvest täis
soojust, päikesekulda, täis hõbeselget
allikavete vulinat, täis sillerdavat lõo-laulu
ning imekauneid ööbiku-viise . . .

Mälestusi kesk kena kaasikut . . .

Kesk lilli . . .

Võidupärga neist vanana punuda kui
mõistaks — mitte kunagi hääbuvale noo-
rusele! See ainuke püüd..! —ik.

Vabaharidustöö ülesandeid kodukultuuri süvendamiseks.

Vabaharidustöö ülesanded ja tööväli on väga laialdane. Vabaharidustöö ülesanne on: jätkata seda tööd, millist alustatakse kodu ja koolis; kasvatades ja arendades rahvast võimsaks eluvõitlust kandvaks jõuks. Vabaharidustöö ei tohi olla juhusline, joovastusest kantav töö, vaid jätk koolitööle süstematiseeritud kujul Vabaharidustöö ülesandeks saagu me kodu- ja kodumaa ülesehitamine igakülgelt. Kodu ja kodumaa vastu armastuse kasvatamine on tänapäeva haridusideaal. Lähtekohaks saagu aga kodu, sest viimasele toetume ka kõige raskemal ajal. Kodu peavad kasvama me tuleviku loojad ja oleviku uhkus, kes valmis on ära võitma kõike halba, mis ähvardab alla viia ja hävitada me esivanemate unistuse — vaba kodu, oma rahva keele ja kultuuri. Kodu ehitajad ja kaunistajad on me riigi ehitajad; kodukultuuri kandjad on ka me riigi- ja rahva kultuurikandjad. Seepärast, vabaharidustöö alasse kuulugu ilmtingimata kodukultuuritöö. Seda, mida uut loome oma kodus, oma hinges, sama võrra rikastume me riiki ja rahvast. Kodu kasvatustööst kujuneb välja ka tõsine kodumaa armastus. Rahvustunde, aateküllaste kodumaa poegade ja tütarde pääaltar seisab me kodutemplis. Kodukoldest tõuseb tõelik, kestev ja eht rahvasuurus; perekonnas — kodu õnnes elab isamaa-armastus. Seda suurima jõu omab perekond ja kodu, kui enam tähelepanu juhitakse kodule. Meie elame ajajärgul, kus rahvas iseene saatusel äramääramisel suurt osa etendab s. o. tema riiklik iseolemise omakultuuri tõstmine ja kaitsmine eneste kätes on, vajame jõurikast, aateküllast ja patriootilist rahvameelsust. Seepärast, ei ole mitte vähesel tähtsusega me kodud, kus ja kuidas kasvavad me noored — tuleviku Eesti! Sama tähtis on ka noorsoo isetegevuse küsimus. Vabaharidustöö olgu suunatud rahva noorsoo kasvatamisele, kes juba kodu- ja kooli kasvatusepiirkonnast väljas, et noorsooliikumise ideoloogia kujundamisel ei sattuks karile. Määrab ju noorsooliikumise vaim suurel määral ka isiku tulevase tege-

vusvaimu. Vabaharidustöö ülesandeks olgu patriootilise, kodu ja tööd armastava nooruse kasvatamine, kes oleks suuteline edasi viima me vanemate ja esivanemate algatud tööd.

Suurim töö on — inimesi õnnelikuks teha. Üksi kõrgel olla on — õnnetu asi. Isiklik õnn õnnetuma ümbruskonna keskel — polegi õnn. Õnne ja kurvasust jagab esimesena kodu. Sääli peitub iga üksiku isiku ja kogu rahva õnn. Tabavalt ütleb seda Anna Haava oma ühes luuletuses:

„Millised on meie kodud,
Meie küla, meie linn,
Mill'ne me noorusmaa —
Selline saab rahva saatus.“

Sellepärast, eesti ema ja isa talus, linnas või kõige väiksemas sauna hurtsikus, hinda ise ja õpeta omi lapsi armastama, kõrgelt hindama oma kodu. Õpeta neid armastama meie esivanemate- valu ja verega kättevõidetud sünnimaad. Jutustage oma poegadele ja tütardele nendest sõjameestest ja nende vahvustest, kanglastegudest. Kasvatage omi lapsi nende vääriliseks! Igaühe isiklik elu on tähtis. Ka vähemadki toimingud kodus ja väljaspool, sõnad ja teod jätavad nähtavalt ja nägematult jälgi meie kodudesse ja ümbrusse ja millel areneb edasi rahva vaimu ja hinge laad. Seepärast iga kodanik teadlikult ülesehitavale kodukultuuri tööle! Kodu, me „kindlus“ on sageli lagunev. See sement, mis seob perekonna — kodu liikmeid ja peaks andma kõige väärtuslikuma sisu, on oma mõju paljudes kodudes — kaotamas. Nüüd on aga aeg, kus vajame eriti tugevaid ja häid kodusid, seepärast peame hindama ülesandeid ja leidma abinõusid kodu armastuse säilitamiseks ja kodukultuuri tõstmiseks. Päälegi praegune kultuurharidusliste org-ide võrk ei ole niisugune, mis lubaks sellist organiseerimisküsimust tahaplaanile jätta. Seepärast avaldan mõningaid mõtteid alljärgnevalt, millised võiksid org-ide töökavas ja tegevuses aset leida:

1. Ellu kutsuda erilised kodukasvatuse toimkonnad kultuur-haridusliste org-ide juurde ülal täh. küsimuste käsitamiseks

A. Traks,

Assamalla algkooli juhataja.

süsteemiseeritud kujul, kuhu koondusid asjast huvitatud isikud, samuti oleks toimk. hooleks sama laadiliste kursuste korraldamine laiematele hulkadele.

2. Noorte (mitte kooliealiste laste) rühmade asutamise, kus töö oleks eelkooli laadiline.

3. Lasteaed, lastepäevad ja laste-õhtud. Viimaseid ei ole maal peaaegu üldse korraldatud (väljaarvatud koolipeod).

Lastepäevadel esineksid kasvatajad kohaste kõnedega j.m., samuti lapsed.

Sel päeval peavad end leidma vanemad ja laps üksteist. Teadlikud olles, et ilusam elu on nende käes.

4. Perekondade või koduõhtuid (vanemad lastega. Ettekanded vastavad nimetusele.

5. Kodukultuuripäevad.

Viimased kujunegu me kodude au-päevadeks. Neid korraldatagu aastas vähemalt üks kord. Kavva võetagu noorsoo kasvatus, perekonna, hoolekande, tervishoiu j. t. küsimusi. Mainitud päivi soovitav pidada teatava ringkonna orgidega ühiselt (vald, kihelk.) Vahelduseks võetagu koori-ühislaulu ja muusikat. Ärgu unustagu sel päeval meeletuletamast koduküla või valla elanikke või perekonde, kelledel mälestuspäevad, nagu: sünni-, pulma- j. t. päevad. See päev peab kujunema ühiseks rõõmu ja kurbuse jagamise päevaks. Ta peab istu-

tama iga hinge aukartust ja armastust kodu vastu, samuti ka kaasaaitama uute sihtide ülesäädmiseks — ilusama perekonnaelu ja kodu loomiseks. Lisana esitatagu sel päeval ka kodukultuuri saavutusi — näitusena (kirjandus, käsitöö, mitmesugused leiud jne.)

6. Org-id aidaku kõigiti kaasa, et kodud ka seesmiselt sama hästi välimusest ilusamad ja „soojemad“ välja näeksid. Korraldades kodukorras tüüplusi, vastastikku üks teist abistades jne.

7. Võetagu ühiselt korraldamisele loodusliselt ilusamad oma kodukoha rahva ja koolimajade ümbrusi. Sellega kasvatame armastust looduse vastu, säält leiame seda, mis me hinge ülendab ja mõtlema sunnib, et on olemas kõikvõimas Looja. Religioosned tunded leiavad siin kinnitust jne. Need paigad kodukülas ja vallas kujunegu templiks, kuhu kanname oma mured ja kust leiame kinnitust ja hõiskame kui süda on rõõmus. Säält kõlaga laul ja rahvamängud, mis ilus silmale ja mis kingib rahu südamele.

Ülal täh. suurimad ühiskorraldused korraldatagu just sarnastes kohtades, et võiksid esile kerkida ilusas paigas ilusad elumälestused ja et võiks kinnitust ja jõudu leida uutele elu ülesannetele. Perekonnaelu, koduarmastuse säilitamiseks ja süvendamiseks on ka võimalusi iga isikul üksikult. Nii näit. peetagu meeles oma perekonnaliigete sünni-, pulma-, surma- j. t. mälestuspäivi, milliseid mälestades n. ö. „sulavad“ ühte perekonna liikmeid. Neil tähtpäivil elatakse üle ilusaid mineviku mälestusi, millised kasvatavad, inimest tõstavad kõrgemale ja avatlevad ilusamatele tegudele. Ilus ja armas mälestus manitseb nii mõndagi eksijat; pööra ümber, tule tagasi selle tee päälle, kus punastamata võid vanemate silmi vaadata, oma lapsepõlve kodu vaadata!

Samuti kingitused mälestuseks. Soovitav sarnased, millised jäävad mälestuseks mitmele põlvele.

Ka soovitav on istutada puud ja lilli laste õnneks ja laste poolt, millised kutsuvad esile jällegi ka kauges minevikus ilusaid ühiselu mälestusi „kuldse“ lapsepõlves, muretus nooruses — tuleviku unistusi. Kaob kodu needus, kasvab vanemate austus ja hinnatakse kõrgemalt ühiseid töösaavutusi.

Kurtummade õpetamine mujal ja meil.

Kurtumm — tunne ebamugavat hämmeldust ega oska enam olla loomulikud, kui juhuslikult kohtame inimest nelja meelega. Ta vaimne elu, tunded on meile tundmatuks maaks. Meil on tast kahju. Me kippume ekslikult eeldama, nagu takistaks puuduv kuulmismeel kurtumma mõttevahetust kaasinimestega sõna abil absoluutselt ning nagu püstitaks see defekt ületamatuid tõkkeid ta vaimsele arengule. Enamik meist on kahtlemata üllatatud kuuldes, et Eestis on kool, kus kurtumma õpetatakse nagu teisigi noori. Millise mõistmatuse ja eelarvamusega väljaspool võetakse õppetööd kurtummadega ja selle tulemusi, seda illustreerib ilmekalt kohalik koolinõunik Meos oma kõnega, mille ta pidas riigi kurtummade kooli Väandrast Porkunisse ülemineku puhul korraldatud avaaktusel 1924 a, õigemini õnnitelu pateetliku lõpuga: kui kooli lõpetanud kurtummad ise suid ei suuda avada tänuks ja kiituseks, siis kisendagu kivid nende eest! Ja seda öeldi siis, kui just enne härra

Kalliks jääb kodu surmani. —

Ülal avaldatud mõtted on vaid osake sellest suurest tööst, kuna rohkem mainida ei luba ruum. Kuid kui rakendame oma jõu selliselgi kujul tööle, ehitame „valli“ oma kodude ümber sõna kitsamas ja laiemas mõistes, mida ei hävitata nii kergesti. Siis peitub meis kõigis jõud, mis on puhas ja püha ja on jõuks, mis võidab kõik, mis halb isiksusele ja üldsusele.

Ta ehitab üles võimsa kodu ja isamaa!

Ja kui see paratamatu, et ohvert nõuab me kodu ja isamaa, siis rõõm on seda teha, kui see kasuks üldsusel. Ütlen lauliku sõnadega:

Sest elada rõõm
Kesk päikese kulda,
On harida rõõm
Maa emakese mulda
Ja kannatust kanda
Ja ohvriks end anda.

Assamalla.
Juuni kuul.

A. Traks.

koolinõuniku kurtummad Karl Luht ja Rein Tomson, kes aastate eest kooli Väandras lõpetanud, olid tervitanud jubilaari kõnedega, mis nii sisult kui vormilt ületasid nii mõnegi viiemeelse mehe õnnitelu.

Nii tugev on meie eelarvamus:

t u m m o n t u m m — v õ i m a t u, e t
t a k õ n e l e k s.

Oli tõesti aeg, kus tumm ei tohtinud kõneleda. Kirikuisa Augustiinuse näiteks keelas kindlasti kurtummale kõnelemist õpetada: Jumal ise olla pannud lukku kurtummade kõrvad ja seega ka evangeliumi ukse ning nii siis määranud kurtumma põrgu suutäieks. Olla patt katsuda parandada Jumala tegu ja tarkust.

Aga sama Jumala tarkus ja tahe, mille põhjal karm ja armutu Augustiinuse kihutas kõik kurtummad põrgu, osutus 3 aastasada hiljem seks tõukejõuks, mis ka kirik püüdis kurtummadki teha taevariigi pärijaiks: Jeesuse sõnad „lapse lapsukesed minu juure tulla“ käivat ka kurtummade kohta, kinnitati siis, ja kohustavad kurtumme kõnelema õpetama. Seda püütigi teha mõne üksiku kurtummaga.

Esimesed kirjalikud jäljed kurtummade õpetamise viisidest on pärit seise ja pool sada aastat hilisemast ajast.

Hispaania munk Ponce õpetas kubeneri kolme kurtumma tütart, kubeneri sekretär kuulas pealt, õppis selle kunsti ära ja kirjutas hiljem asja üle raamatud — esimese käsiraamatu kurtummade õpetamise üle.

Hispaanias aga soikus asi. Inglismaal kirjutab 17. sajandil õpetlane Wallis uurimistöõ kurtummade õpetamise üle. Sama sajandi lõpul üritab Hollandis nii praktilisi katseid kui ka teoreetilist küsimuse käsitlemist arst Amman. Viimase kirjutatud käsiraamatu õhutusel haarab Sakemaal asjast kinni kooliõpetaja Heinicke, kes hoolimata kohaliku pastori põrguga ähvardamisest säärased jumalavallatu töö eest, nagu seda on kurtumma õpetamine, jätkab koha-

likkude kurtummade eraviisil õpetamist ja siirdub hiljem Sakseni kuurvürsti kutsel Leipzigi ning asutab seal aastal 1778 esimese kurtummade kooli Saksa maal. 8 aastat varem — 1770 — on preester de l'Epée asutanud Pariisis kurtummade erakooli.

Heinicke oma õppeasutisega Leipzigis ja l'Epée oma kooliga Pariisis tähistavad ühtlasi kaht põhisuunda kurtummade õppeviisid: esimene häädamisele ja teine tembutamisele ning kirjutamisele rajatud õpetamist.

Häädamise meetodi tähtsamaks teoreetiliseks põhjendajaks ja suurimaks praktiliseks viljelejaks tõusis hiljem Saksa maal Weissenfeldi kurtummade kooli juhataja Moritz Hill, kes suri 1874. 18. sajandi lõpp ja 19. algus märgivad üldiselt määratud pööret kõikjal kurtummade õpetamise vajaduse tarbe tunnistamise ja sellest vastavate praktiliste järelduste tegemise suhtes. Ühes riigis varem, teises hiljem hakatakse avama kurtummade koole. 20. sajandi alguks käivad kurtummadest koolis: Daanimaal näiteks tervelt 100, Hollandis 99,50, Schveitsis 80,42 prots. Lastes öber Jeesus on võitnud täiel rindel, karm Augustiinus kaotanud.

Baltimaal ulatavad esimesed teated kurtummade õpetamisest 17. sajandisse: ajutiselt Tartust Pärnu kolinud ülikooli prof. Jakob Wilde tegeleb Pärnus kurtummade õpetamisega. Sest esmakatses möödub enam kui 100 aastat — siis avatakse aastal 1840 esimene kurtummade kool Riias. Kulub veel paarkümmend aastat enne kui õnnistatakse 10 õpilasega sisse enne Vändra kirikus ja pärast värskelt valminud koolimajas V.-Vändra alevikus esimene kurtummade kool Eesti soost õpilastele.

Vändra kurtummade kooli asutamise algatuse au langeb Vändra õpetajale Ernst Sokolovskile. Esimesed kurtummad, keda Sokolovski eraviisil enne kooliasutamist kodus õpetas, olid Mart Keres ja Kai Loorents.

Ühes teiste asjast huvitatud isikutega Pärnumaal asus Sokolovski nüüd õhutama kurtummade kooli asutamise mõtet. Juba 20 aastat enne seda oli Gotthard Krüedener kinkinud 1.000 rubla kurtummade kooli asutamiseks. Sellele korjati lisa ja 11. detsembril

1866 a. võidi kooli õnnistada sisse oma hoones V.-Vändras „Gotthardi kooli“ nime all. Esimeseks kutseliseks õpetajaks koolis sai Johannes Eglon. Kuni 1870 aastani püsis kool Sokolovski erakoolina. Siis asutati hoolekogu (kuratorium), kelle all kool töötas 1882 a., mil loodi „Pärnu kurtummade koolitamise selts Ehvata“, kes võttis kooli ülalpidamise oma kätte. Suureks kergenduseks osutus kurtummade koolile majanduslikus mõttes see, et rikas proua Mellin kinkis koolile „Kingissepa“ talu, mis asus kooli lähedal ja võimaldas koolil seada sisse oma maa majapidamise.

1888 a. peale töötas kool juba 3 klassiga. Peale juhataja Egloni oli ametis veel 3 õpetajat. Hiljem tõusis klasside arv 8-le. Õppekursus kestis 8 aastat. Egloni asendas juhataja kohal C. Horschelmann, pärast teda üksteise järele härra ja proua Kenkmann ning 1917 a. V Univer. Okupatsiooni ajal ning esimesel iseseisvuse aastail olid koolil väga rasked päevad — kooli tulud kuivasid äärmiselt kokku, õpilaste arv langetas jne.

Asi võttis järsu pöörde paremusele, kui kurtummade kool 1920 a. alul võeti riigi kooliks. 1924 a. kolis kurtummade kool Vändrast Porkunisse Virumaale, kust sellest ajast peale töötab. Kool asub suures härrastemajas. Tal on kasutada 42 ha põldu, aed ja suur park. Juhataja V. Univer lahkus 1932 a. Uueks juhatajaks on sest ajast peale R. Summer. Õpetajaskonna koosseisu kuulub 5 mees- ja 6 naisõpetajat, peale selle veel üks puutöö-instruktor ja käsitöö-õpetaja.

Kooli kursus kestab 8 aastat. Õpetus on maksuta. Ülalpidamise eest on õppeaasta kestel maksta 50 krooni. Täie normi maksjaid on aga õige pisut, paljud maksavad märksa vähem, suur osa õpilasi, kes eriti kehvad, saavad ülalpidamise riigilt tasuta ja toetusena ka riidevarustust. Koolis õpetatakse Eesti keele rääkimist, lugemist ja kirjutamist, arvutamist, kodumaa ajalugu, maade-teadust, kodulugu, kodaniku teadust, joonistamist, võimlemist, usuõpetust. Tütarlastele õpetatakse naiskäsitööd ja poistele puu-, kingsepa- ja aiatööd

Aastakümnete kestes on kurtummade kool saatnud ellu sajad õpetatud kurt-

tumme, kes väga mitmesugustel, peamiselt käsitööladel teotsevad virkadena töolistena või ettevõtjaina. Kurtummade vanemad oma enamikus on teadlikud sest suurest kasust, mis kool annab kurtummadele raskes eluvõitluses. Ometi leidub neidki, kes kas võtavad oma lapse koolist ära enne kursuse lõpetamist või jätavad ta hoopis kooli saatmata. Seepärast oleks ülim aeg riigivõimul

mõelda kurtummade koolisunduse teostatamisele.

Lõpuks olgu veel märgitud, et peale Väandra kurtummade kooli Eestis töötasid veel üksvahe üks kurtummade kool Põlvas ja teine Ssaremaal. Esimene suleti 1915 ja teine 1932 a.

O. G.

Millal olen õnnelik?

Ühel noorteühingu vaielusõhtul esitati koosolejatele küsimus „Millal olen õnnelik?“ millele tuli vastata kirjalikult ühe lausega. Vastuseid tuli kokku üle 30, milledest toon 15, osa vastuseid langes mõttelt ühte, mispärast need ära jätan.

1. Täidan oma kohustusi täpselt.
2. Tean ajamõõtu.
3. Usun oma loojasse ja tean kõlbli väärtusi.
4. Armastus võidab eluraskused.
5. Töötan.
6. Kuulan oma südametunnistuse häält.
7. Tõe võtan oma eluõnne aluseks.
8. Õnne ei looda teistelt vaid iseneselt.
9. Ei soovi seda, mis on võimatu, siis olen õnnelik.
10. Meelekindluse, tugeva tahtejõuga ja kohustustetäitmisega pääsen ülimale õnnele lähemale.
11. Hoian lahti silmad, naudin looduse elu oma lühikese eluaja kestel ja ma usun, et olen elanud õnnelikult.
12. Rahu südames ja usk ning kindlus hinges, võidan suurimad raskused.

V. Mustel,

ÜENÜ Virumaa Keskkorralduse esimees alates 1929. Ajakirjanik. Kuulub ÜENÜ Narva osak. juhatusse.

13. Asjalikkus, kergemeelsuse hülgamine — on eluõnne alused.
14. Elu õnneks on vaja vaimustust.
15. Armastan, töötan ja kannatan, usun et võin olla õnnelik.

V. Mustel.

K.-M. Joh. Triefeldt, Rakveres, Pikk t. 17-a, tel. 3-17,

soovitab õiglaste hindadega täielikus valikus uuemat ilukirjandust, kirjutismaterjali, kooli tarbeid, fototarbeid, raadioaparaate. Raamatukogude ja koolikoperatiivide varustamine. FOTO AMATÖÖRTÖÖDE ilmutamine, kopeerimine jne.

Kindlustusselts
„EKS-MAJA“
asutatud 1866. aastal

Tule-, elu-, noorte-, murdvarguse-,
ja koduloomade

kindlustused.

Peakontor — Tallinn, Lai t. 1 (oma majas)
Kontor — „ Harju 29, Tallinna Maja-
omanikkude Pank

Osakonnad:

Tartus, Viljandis, Rakveres, Valgas ja Petseris.

ESINDAJAD ÜLE RIIGI

Muljeid esimesest üleriiklikust võimlemisjuhtide kursusest.

See oli 13. märtsi varahommik 1935. a. Alustasin sõitu pealinna poole võimlemisjuhtide kursusele. Juba Tamsalu jaamas rongile asudes leidsin sealt eestkiilsilased Karuksi ja Ohaka ning koe-rulase Graubergi, kellel oli sama eesmärk. Kui viimaks jõudsime oma reisu sihtpunkti, Järve jaama, oli koondunud juba kümme vana spordisõpra sõbralikku jutuajamisesse.

Pakid käes seadsime sammud E. Idla musterrühmlaste saatel Tondi kasarmute poole, kus leidsid aset Kaitseväge de Ülemjuhataja Kindral Laidoneri lahketalal ja toetuse korraldatavad esimesed üleriiklikud võimlemisjuhtide kursused. Kella 10 oli juba registr. kursusest osavõtjaid ligi 100, hiljem tõusis see arv 127, kusjuures mehi oli tunduvas enamuses. Esimene päev möödus kibedas ettevalmistus-korraldustöös ja õhtuks oli kord majas nagu kunagi Sõjakoolis. Oli päris mõnus viibida jälle peale nelja aastast vaheaega Tondi kasarmus ja auditooriumes, mitte enam sõdurina, vaid võimlemispere liikmena-juhina.

Kiiresti kohaneti korra-distsipliini kui ka üldnõuetega ja paari päeva möödudes oli suur kogu inimesi, kes tulnud kokku üle maa väga mitmekesiselt tööpõllult, muutunud nagu üheks perekaks, kel ühised sihid, ühised mured ja rõõmud. Kogu kursustlaste pere jagati viide rühma, igal rühmal oli oma juht-vanem. Isiklikult teotsesin teise meesrühma vanemana. Sageli kutsuti seda ka kursustlaste poolt eliitrühmaks. Ja seda küll vist osalt seepärast, et selles rühmas oli kahtlematult rohkem kui teistes rühmades nimekaid sportlasi ja sporditegelasi. Tarvitseb vaid nimetada endist riistvõimlemise meistrit ja õpetajat Järva spordiinstruktori O. Toomanni, Eesti kümnekordset tõstemeistrit L. Kuke, kaitseväge andekat sportlast H. Kadakit, musterrühma võimlejat H. Troosti, kursantide vanemat V. Vabit, G. Simmeri Laiuselt, E. Normanni Amblast, P. Graubergi Koerust, O. Karuksit Kiiltsist ja Kernu vallavanemat K. Blumanni, kes lõpetanud ülikooli cum laudega. Ka kõik ülejäänud rühma-

Csk. Uudeküll

ÜENÜ Tamsalu osak. esimees.

kaaslased olid kõigiti tublid poisid, nii et kursuste lõppedes oleks tahtnud meeldi jätkata tööd ühiselt. Rühma häämeeleolu eest hoolitses tõstemeister Kukk, kes harilikult hommikul oma kirevais treeninguis hüppas lauale, saputas kätega ja laulis nii et kogu kasarm rökkas kõik-kõik-kõõ-kõõ. Laualt maandus ta kardetava saltoga.

Teistest nimekamaist kursustlastest tuleks nimetada III rühma vanemat Eesti poksitreeneri P. Matsovi, I rühma vanemat meriväelast Pressfeldti, Pärnu kauaaegset sporttegelast J. Tamme ja viljandlast Järve ja vanahärra Hargeli; naistest Ingeli, Laidi, Preikovi ja head klaverdajat pr. Kuljust (end. pr. Puurman). Kursustest võtsid osa ka veel naismuus'errühmlased L. Kanter, L. Tomson, J. Bader, O. Bernadt, kellega julgelt võis kõrvutada noort kalevlast Preikovi.

Kursuste üldjuhiks oli E. Idla, kuna abilistena töötasid Eesti vabavõimlemise meister K. Einling ja spordiinstruktor E. Tamm. Naistest olid agaralt ametis A. Vesterblom ja S. Kanter, kuna U. Toomi ülesandes seisis rahvantsude õpetamine; Toiger ja Schiller olid kantseleimeesteks.

Tõsine töötähe oli haaranud kõiki. Matid aina nagisid ja võimlas võis

näha järjest sulavat liikumist, auditooriumes võis jälgida uudishimulikke kuulajaid, mis sootuks erinesid vormikandjaist. Ja söögisaalis tõendas naispere otse nagu võimsa demonstratsioonina, et ka Eesti naised oskavad käia uhkelt, vabalt ja sulavalt!

Siis tuli löök, ootamata ja valus — haigestus üldjuht E. Idla. Oli läinud juba paar päeva ilma temata; kõigil oli ühine mure, ühine suur soov — peaks ta ometi ruttu paranema. Ja kui kolmanda päeva hommikul ikka veel ei tulnud nähtavale suurt juhti, otsustati saata kaheliikmeline delegatsioon teda tervitama ja soovimä edu peatseks parnemiseks. Olin üks kahest ja mul ei unune vist kunagi külaskäik tema juurde. Säravail silmil ja veel palavikust punetaval näol võttis ta meid vastu. Ta oli liigutatud võttes vastu meilt lilli. Meie lahkudes ta ütles: „olen pidanud küllalt vastu, aga näe, just nüüd, kui aeg kõige kibedam, murdis maha. Aga ma teen kõik ja ma loodan, et homme olen juba jälle platsis. Tervitage ja tänage kõiki kaaslasid!“ Lahkusime. Ja meie kõikide rõõmuks ilmuski Idla juba järgmisel hommikul meie keskele. Võtsime ta suure aplausiga vastu. Töö läks edasi jälle endiselt.

Valdav osa kursuslasi kuulus ÜENÜ ridadesse, millele järgnes naiskodukaitse, spordiseltsid j. t. ÜENÜ liikmeile-kursantidele korraldas Keskjuhatus koosviibimise Tallinna osakonna ruumes, mil-line oli kõigiti täiuslik. Koosviibimisest võttis osa ka ÜENÜ nõukogu esimees O. Kõster ja Ekraveliidu esimees dr. A. Veiss.

Lõppesinemine kursuslasilt ja E. Idla musterrühmalt korraldati sõjakooli võimlas, millest võttis teiste hulgas osa ka Eesti Spordi Keskliidu eimees Riigisekretär K. Terras. Lahkumisõhtu korraldati 25. märtsil allohvitseride kasiinos Oppeasutiste ülema kol. Jaaksoni ja teiste kõrgemate koolijuhtide osavõtul. Oli lõpp. Piltide vahetus, mälestusesemete üleandmine juhtidele; jumalagajatud jälleenägemise lootustega ja lahkumine. Juba tossutas masin Tallinna jaamaaisel, aga ikka nagu ei tahtnud uskuda, et kõik juba möödab

ja algamas ärasõit. Olin sõbralikus vestluses naljahamba tõstemeister Kukega ja prl. Fellyga, kes meid oli tulnud saatma. Siis sirises vile . . .

Kui ma hiljuti kohtusin Rakkes Koeru sportjuhi Graubergiga, siis lausus viimane: „see oli väärtuslik pagaš, mis anti kursustel, üleliigset polnud seal midagi!“ Ja ma usun, sama tunnevad kõik need juhid, kes sõitsid kursuste lõppedes tagasi igaüks oma kodukohta.

Tahaks vaid loota, et sarnaseid kursusi korraldatakse ka edaspidi, mis kasvataks ja koolitaks tiheda juhtide kaadri üle riigi, kelle hoolde võiks usaldada rahuldustundega inimolendite tähtsama instrumendi — tema füüsilise mina — hoolitsemine ja arendamine.

Püsigu see sirgjoonsus ja tööind, siis ei kustutega ka meie suurte juhtide aatelised üritused.

Osk. Uudeküll.

Kaanepildil Perkuini lossi ajalooline torn,

alt näha sissekäik „Vanalinna“.

„LIVONIA“ õlleladu ja
mineraalvete tehas

Rakveres, Pikk 9, tel. 65.

Soovitan oma ladust
õllesõpradele maitsevaid
„Livonia“ tehase saadusi.

Pilsen — hele õlu
Eksport-Pilsen
München ja
Bavaria —
tume õlu.

Limonaadid ja sidronisooda.

Austusega A. SILBERLEICH.

Leenart Üllaste kolm luuletust.

Otsija laul.

Ma, sõge, naeran oma helisevat hinge
kesk karmi aja raudseid raginaid,
et vaibuks otsisklev mu ahastuslik ringe
kesk verevimma, reetmisvärinaid.

Ma nean end ja kõigi prohvetite saatust
ja tulevikun ta'erduvat vaimu parastan,
Nüüd uljalt kujunden mu elu uudset vaatust,
end kõigiga, mis tavaline, samastan.

Mis möödund, nagu saastund pära süljata
ma isuksin, siis olen all või ül.

Ning usku tulevikku, lootust hüljata,
mis mulle osaks ant, pelk irvitada, seston küll.

Nüüd üksnes ülistan vaid olevase petteilu,
ma erak, hoosianna! hulun hundipõrgun koon,
su olemata hurmuselle, lummas elu.

Ei tahen tundagi, et kõnts an aelen maan

Kas laul see luigele jääb mineviku valust
ja olevase karmim palgen tõesti är'an taas.

Aeg ülim, luulja, naabel heita? — Jalust
ma köidet kui. Ah, tähist unesid näen ava-
[silmi taas.

Miks ahvatlete, jälle kevadised teed
mind oma hõllausse, kui teid polegi?

Sest kerjusena kulgeman ma kaduviku teed
taas olen, nõrk ah, kanneldama tõest,
[mida'i olegi.

Lehekuul, 1935.

Kullaselle.

Oled lood hellaks kui päikese suudlus
moonide valuvain õisikuin,
kevadpäeva kuldsest kungeldaden.
Hing sul veel hapram kui valguse kümbelus
metsjärve voogusin vaikivain,
suvisillerduste kirkalt kirmendaden.

Võid olla mässav, kui tormide saalinguin
sügisrajud pehkinut pillutaksid,
olen sind solvand kui, illeken.
Ähvardad kustuda, tuiskude ülinguin
tüünevveed hoobilt kui sillatuksid,
sina, mu kevad ja suvi, sügis, talv, tilluken.

Ära vaid kurda nüüd, kullas sa,
suudleb sest päiken
pisarad ripsmeilt kõik taas.
Enne kui kidub rind mullassa,
küllap sind linnuken
kevadest leekima leelob oma laulude kaas.

Lehekuul,
1935.

Cod merele.

Ma eales ei tunne oma kehataaki ränk nii kanda,
või tuskselt ängistavaid tukseid, näen kui merilaineid
Hing hetkeks sooviks söösta kehast, tüütult ärgipäevseid paineid
kõik hoobilt hüljaten nii maise saatund kõntsa jätta maha randa.

Too ihk—oo! kõigist salapalveist, ohverdet mis, undseim, hapraim
— end kordki igatsuste kajaktiivul lasta laineil liuelda
ükskõik kun kumavate kangastuste hõlma, aina'i hoielda.
Tol ainsal hetkel olla julgem endast, otse sangar — kõigist vapraim.

Mis kaunim küll, kui kaeden kalbeid, punsupuhut purjaluiki
kui lagleparve sujuskleman halliktüünel merel; —
vaikvete võluhäälist, lämmilõhnust turgutuda verel,
nii mõttekuunareile anden koosi üle avaruste põiki?

Või maru morn kui urak oma iidset, rümisevat viisi,
mis üllam küll, kui nautida taas tormiloku mängi;
end kujutellen vaibununa näkineitsi mõrsjasängi —
siis ise olla meri keset ulguvete vahuharjun heitlushiisi?

Mihklükuu, 1933.

Küsime enestelt . . .

Sügaval südames peitub uhkuse ja tänutunne neile suurtele eelkäijatele isamaalastele mõeldes, kes võitlesid ja kes on elu jätnud oma kõige lähedasema sõbra — isamaa — vabaduse eest. Paljudki jätsid elu, mil naeratas neile veel noorusekevade kullas, elu — kui tundsid alles ta algust, — surid selleks, et Eesti, nende ja meie kodumaa oleks prii — oleks vaba .

Ja nüüd meie, eestlased, olles jälle peremehed eneste kodus, küsime nüüd enestelt: kas mõistame küllalt hinnata toodud ohvreid? Kas mõistame kalliks pidada selle hinda — vabadust? Kas elame nii, kui see vabale, tõusvale rahvale vääriv on ja kas suudame sellega tõendust maailmale anda, et maksis meie isamaa eest surijatel vabadust võita? Kas ei ole sellest üksi mitte vähe, et kerkivad kivised mälestusmärgid, et lehvivad lipud ja et kõneldakse, hüütakse neile sangaritele järele kõlavaid sõnu: hingake rahus, magage, puhake — te vaprad? . . . Kes meile ütles, et manalas, sääal varjuderiigis vaid rahu valitseb? Kes meile ütles, et Nendegi hinged kaasa ei hõiska, kaasa ei ahasta kõigile kodumaa rõõmudele ja hädadele? Kas tõesti usume, et Nemad saavad puhata rahus, nähes, et nende ilusaid aateid on unustatud, on tallatud porisse, on isamaa mõistegi tehtud paljudele vaid rammusaks söödaks, kust püütakse endale paremaid palasid .

Noored öeldakse olevat oma maa ja rahva tulevik. Kui Eesti suured vabadusevõitlejad, kuuldes isamaa kutset, ruttasid lahingusse, et meie maa saaks vabaks — ja nad saavutasid võidu, siis meie praeguse põlve, eriti noorte püham kohus ja suurim ülesanne on võidelda selle eest, et meie vaba kodumaa ka jääks vabaks. Noored, kas teie ei kuule: isamaa kutsub meid jälle — küll mitte lahingusse — siiski võitlema oma vabaduse eest. Kui palju juba on tehtud selgitustööd eestluse põhimõtetele, kui palju on tähelepanu juhitud hädaohule, mis hiilides ähvardab läänest. Kuid . . .

Ikka veel nagu kardetakse Eesti nime, et isegi loomi nimetatakse kõige võõrakõnalisemate nimedega, enestest ja maa-kohtadest rääkimata. Paljud meist ometi

kannavad Eesti nime — ons nad tõesti halvemad? Ikka veel nagu kardetakse Eesti tööstust ja selle saavutusi, et isegi välismaalise päritoluga riietus on vajalik neile, kes tahavad olla „kultuurilised“, muudest tööstussaadustest rääkimata. Paljud meist ometi kannavad Eesti riiet, ons nad tõesti halvemad? .

Ikka veel nagu kardetakse muuta maa-kodusid ilusamaks ja mugavamaks — nii meeeldi minnakse parem linna, sest sääal olevat rohkem „kultuuri“ — ometi peaks see kõik olema vastupidine. Ons maaelu tõesti halvem? . . .

Ikka veel raputatakse pead rahvaarvu suurenemise vajaduse üle mõeldes, kosimisest ja abiellumisest rääkimata. Ometi on ju nii palju õnnelikke abielusid.

Ikka veel nagu kardetakse kõrvutada „popsi“ ja „hallparunit“, talunikust ja linlasest rääkimata. Ometi oleme kõik eestlased ja ometi on kõik eelmainitud punktid need, millele kavalalt vihjavad meie endised peremehed diplomaatilisel suhtlemisel lääneriikidega. Miks ei võta me praegust olukorda tõsiselt ja miks oleme nii erinevad — ometi on meil ühine maa, rahvas, iseseisvus ja ühine siht — edasi! . . .

E. Tamjärv.

R. Sumner

Riigi kurtummade kooli direktor.

ÜENÜ Tamsalu osakonna tegevusest 1935 a. esimesel poolel.

Osakonna tegevus asutamise aastal peamiselt piirdus kehakultuursete harrastustega. Käesoleval aastal on tegevus mitmekesisitunud. Nii moodustati spordi-, kirjanduse-, näite- ja maletoiimkonnad järgmistes koosseisudes: sporditoimkond — nrsl dr. V Tiltin, Aime Puusepp, O. Uudeküll, L. Virkhaus, A. Tankler, A. Ebruk ja K. Laar; kirjandusetoimkond — Astrid Lindberg, Liss Adelman ja K. Nõmm; näitetoimkond — R. Olup, Leida Voloncewicz, Eva Luts,

Tamsalu Vabat Tuletõrje Ühingu meeskoori K. Nõmme juhatusel. Samuti esmakordselt esines sääl osakonna võimlemisrühm. Nii meeskoori kui ka võimlemisrühma ettekanded said kestvate kiiduavalduste osaliseks, nii et mitmeid palasid publiku soovil tuli korrata. Publiku sügava sümpaatia teenis ka Eva Lutsu ettekantud osak. liikme pr. Ag. Lindbergi kompositsioon „On pime öö.“

Referaat-vaieulusõhtuist õnnestunumaks võib pidada 11. mail korraldatut, kus

**ÜENÜ Tamsalu ja Rakke osak. jalgpallimeeskonnad spordiväljal
avamisel 2. juunil 1935 a.**

Esireas vasakult paremale: Müller, Ebruk, Roose, Roomet, Hansmann, Kuurberg. Tagumises alates vasakult: Vildmaus I, Suuk I (T. meesk, kpt.). Kreeman (R. meesk. kpt.) Koonukõrb I, Aun, Suuk II, Marmor, Toimetaja, Uudeküll (v. kohtunik), Vildmaus II, Kala, Riismann, Vää, Koonukõrb II, Abo, Esberg ja Grauberg.

J. Griffel ja K. Laar; maletoiimkond — A. Siider, Vold. Koonukõrb ja R. Olup.

Aasta alul arenes hoogne klubitegevus osakonna ruumes, kus liigetel oli kasutada lugemislauad ning korona-, male- ja kabemängud. Samas korraldati ka liigetevaheline koronavõistlus, milles tuli võitjaks A. Raba, 2. L. Olup, 3. N. Tam-mik.

Korraldati rida mitmekesise eeskavaga huviohtuid, millest eriti hästi õnnestunuks võib pidada 14. apr. Uudeküla koolimajas korraldatut, kus pikema ja väga sisuka kõnega noorsooliikumisest esines ÜENÜ Keskjuhatus peasekretär nrsl. A. Meikop, kes ühtlasi osakonnale üle andis „Eesti Nooruse“ tellimiste kogumise võistlusel omandatud Keskjuhatus rändauhinna. Sel õhtul oli publikul ka võimalus esmakordselt kuulata

refereerisid H. Tubro ja K. Laar teemal „Teaterdamine maal, seltskondlik osa ja tants.“ Oponeerisid A. Aherma ja K. Nõmm Referendid käsitlesid ainet täiesti põhjalikult ja igakülgelt, nii et vaie-luste osa rohkearvulise kuulajaskonna osavõtul kujunes eriti elavaks ja huvitavaks.

31. märtsil korraldati peoõhtu ÜENÜ Porkuni osakonna ruumes, kus osakonna näitetrupp kandis ette P. Pinna kolmevaatustlise jandi „Äi Vissuverest“. Peo hääks kordaminekuks aitasid palju kaasa Porkuni noorsoolased osakonna esimees R. Männiksaar ja F. Vinkel, kellele siinkohal veelkord suurim tänu.

Hoogne, nagu muudelgi aladel, on olnud ka osakonna sportlik tegevus. 10. märtsil korraldati suusamärgi võist-lused, millest osavõtjaid oli ÜENÜ Tam-

salu, Porkuni ja Naistevälja osakondadest ja ka väljastpoolt ÜENÜ peret. Märgi normid täitsid pr. ja hra Ounmann, A. Peedo, E. Tamjärv, R. Olup, E. Grandberg, L. Olup, E. Vuntus, N. Tammik ja U Olup. Huvi võistluse vastu oli elav, ning ilus kevadine pühapäev meelitas võistluspaigale rohkearvulise pealtvaatajaskonna.

2. juunil peeti esimene jalgpallivõistlus osak. spordiväljal ÜENU Rakke osak. meeskonnaga. Võitis Tamsalu osakond tagajärjega 4:1 (1:1). Ühtlasi mälestati spordiväljal Tamsalu sportlase liikumise rajajat A. Soodenit, kes suri kadetina 1. dets. 1923. a. veremürgitusse. Samal päeval korraldati ka murdmaajooksu märgivõistlused. Osavõtjaid oli Tamsalu, Porkuni ja Kiltsi osakondadest Märginormi täitsid F. Uudeküll, A. Peedo, A. Hammer, E. Grandberg, K. Lents, V. Rõngelepp, G. Muhatov, O. Kadar-pik, K. Roomet, G. Väärt ja A. Toime-taja.

10. juunil võistlesid osakonna jalg- ja käsipallimeeskonnad Väike-Maarjas. Jalgpallivõistlus sääse meeskonnaga lõppes viigiga 1:1. Võrkpallis võitis Tamsalu Raeküla meeskonda ja kaotas napilt Kiltsi meeskonnale, tulles üldtagajärjega teiseks.

16. juunil esines osak. võimlemisrühm Põhja-Järvamaa noortepäeval Koigis, kus kanti ette E. Idla võimlemisseadeldis „Eesti mu armas, kallid kodumaa“. Ettekanne õnnestus täielikult, millele krooni pani naistrio Voloncevicz – Luts – Palu, ka mehed täitsid oma ülesande kiitusega.

Võistlustulle pole veel sattunud kergejõustiklased. Neil areneb praegu hoolas treening spordiväljal Kuna juure on tulnud uusi sportlasi ja endiste sportlaste saavutustase on tõusnud, ootame ka neilt parimat. Selleks neile jõudu ja indu!

R. Olup.

ÜENÜ Naistevälja Nõmküla osakonnast.

ÜENÜ Naistevälja-Nõmküla osakonna aastakoosolekul, 14. aprillil k. a., valiti juhtivad organid järgmiselt:

Osakonna juhatusse: esimees nrsl. Eduard Reinik, esimehe abi nrsl. Hugo Eismann (Eesmaa), kirjatoimetaja nrsl. Leop. Puusepp, laekur nrsl. Aleks. Tamjärv, arhivaar nrsl. Hugo Kukk

Revideerivasse toimkonda nrsl-ed Aksel Kangur, Helmi Uusenberga ja Ferdinand Klevers

Aiandusharu toimkonda nrsl-ed Linda

Eerik-Puusepp, Hugo Kokk ja Elmar Tamjärv.

Spordiharu toimkonda nrsl-ed Anette Reinik, H. Kokk ja E. Tamjärv

Kirjandusharu toimkonda nrsl-ed Hildegard Sulg, Ed Reinik ja E. Tamjärv.

ÜENÜ 12 ringkonda toimkonna liikmeks E. Tamjärv ja Tamsalu ning Porkuni osakondadega ühise aegkirja „Ühis-mõtete“ toimkonda E. Tamjärv.

Laulu- ja pillikoore juhhib Järvajõe koolijuhataja Ed Reinik.

Sõjaväe Majandusühisus

Rakvere osakond Lai t. 17. Tel. 79.

Suurim valik

koloniaal, veini ja pudukaupadest.

Kaitseliitlaste ja noorkotkaste

tarbed.

ÜENÜ Naistevälja-Nõmküla osakonnast.

Naistevälja-Nõmküla osakond asutati 1. märtsil s. a., seega ümbruskonnas üks nooremaid. Asutamiseks andis põhjust asjaolu, et kohapeal töötasid juba pikemat aega sega- ja meeskoor, keelpillide orkester, kuid organiseerimatult. Käidi ja esineti siin ja seal Järvajõe, Naistevälja, Nõmküla koori ja orkestri nime all õige nime puudumisel. Leidis kohapeal noori, keda huvitasid ÜENÜ sihid ja püüded. Kohalikkude, varem olnud noorsooühingu liikmete, E. Tamjärv'e ja koolijuhataja E. Reinik'u algatusel kutsuti kokku asutamiskoosolek, millest osa võttis 44 ümbruskonna noort. Valiti ajutine juhatus, milline tegutses osakonna kinnitamiseni esinduskogu poolt, mis leidis aset 6. aprillil s. a. Ajutise juhatuse algatusel korraldati mängu- ja referaatohtuid; üks eeskavaga pidu. Segakoori harjutusi peeti järjekindlalt kaks korda nädalas. Õpiti laule Põhja-Järvamaa noorte-päevaks ja Porkuni suvepäevaks. Vahepeäl esineti ju-

malateenistustel Naisteväljal ja Saiakoplis. Tegevust jatkas ka keelpillide orkester, tegeledes peamiselt tantsumuusikaga.

Aastakoosolekul, mis peeti 14. aprillil, asutati spordi-, aianduse- ja kirjandusharud, ühtlasi otsustati osakonnale hiljemalt Porkuni suvepäevadeks muretseda lipp.

Harudest alustas tegevust spordiharu, võttes vastu kodukorra ja asudes spordiplatsi korrastamisele. Sügisel, kui talu-noortel aega piisab, otsustati energilist tegevust alata ka teiste harudega. Ühtlasi asuti jaatavale seisukohale Tamsalu ja Porkuni osakondade poolt väljaantava aegkirja „Ühismõtete“ ühiseks jätkamiseks.

Jääb vaid soovida, et kõigi liikmete ühine tegevusvaimustus ei raueks, vaid et ühistunne veelgi süveneks ja ÜENÜ Naistevälje-Nõmküla osakond kujuneks teiseks koduks kõigile ümbruskonna noortele, aidates rühkida kultuursema külaühiskonna poole. —E.—E.—

ÜENÜ Viru võrkpalli meistrivõistlustelt Porkunis 1934 a.

Ees karikaga Keskkorralduse esimees V. Mustel, Tagareas keskel ÜENÜ Rakvere osakonna meistrimeeskond koosseisus: H. Lille, B. Lille, J. Jensen, B. Ruus, J. Valter ja Etverk.

Täpsust kirjavahetuses!

See on harilikult ikka nii, et unustatakse, või õigemini jäetakse, kirjale märgitud ja palutud vastuse tähtaeg kahe silma vahele ja tehakse siis kord hiljem hää nägu ette ja arvatakse et ühe suure vabandusega on kõik korras. See võib olla küll nii isiklikes — armastus jne. kirjavahetuses lubatav, kuid mitte kunagi org-ide vahelises sidepidamises kirjaga. Siin tuleb teha kõik, et täita oma kirjavahetustööd kõigiti korrektselt, mis on üheltpoolt hääks tunnuseks org-ide paenduvusest ja teisalt kindlustab

ettevõtetele parema edu. Kusjuures ei tohi tekkida arvamust, et allorgid on enam kohustatud oma keskkondide vastu kirjanõudeid täitma. Hoopis vastu-pidi! Teatagu vaid, et eeskujul on suur kasvatuslik mõju, päälegi kui see tuleb keskkohist.

Vähe sellest, kui väljastatakse ringkirju, millel silmatorkavalt vastuse kuupäev lisatud juurde.

See jääb paberliseks senikaua kui pole kujunenud see tähtis palve vastastikusseks ja endast mõistetavaks õigeajaliseks täitmiseks.

Läbi tuisu ja tormi.

(ÜENÜ Tamsalu osakonna poolt korraldatud algk õpil. kirj. võistlustel III auhinna vääriliseks tunnustatud töö. Toim. märkus).

Tumedad pilved sõuavad taevaalaotusel. Üksildased lumerätsakad keerlevad õhus ja langevad maapinnale Mäe tagant kostab salalik mühin „Põhjataule pojad“ ütlen ma sõbrale. Oh torm, mis otsid sa siit?

Tuul puhus aga vihisedes vastu nägu, ega pannud meie palumist tähelegi. Äil äil ära nuhtle meid nii valjult . . . Tormivana ei kuulanud, tõstis marulise tuule, tekkisid juba suured hanged. Olime rinnuni lumes, ning keegi loopis herneid vastu silmi. — See oli pakasavana. Oii! oii! küll on raske; mei ju ei maksaks koolis käija sarnaste ilmadega. „Vaata mul laiskvorstid, küll ema kaseplaatri võtab!“ lausus nagu iga tormi hoog vihaselt.

Pikaldase võitluse järgi jõudsi me koolimajja. Olime nagu lumememmed; näod punetasid, jalad külmetasid — tuli trampida Seal astus sisse halli habemega mees, prill ninal. Oli kuri ja tõreles . . . Algas kojumine, läbi lume ja tormi; vihaselt otse metsikult keerlesid lahtised lumepahmakad õhus, külm tegi liiga. Poolal koduteel katsus igaüks et aga punuma sai, sest tormivana oli sellel päeval väga tige, just nagu oleks ta koolipapaga rääkinud kokku.

Oh sa torm, alati kiusamas sina. Sa teed hajget inimestele ja hävitad pisikesed linnud ja loomad. Torm ja tuul, ärge tulge meie maale.

Leo Maurer.

IV kl. õpil.

ÜENÜ Porkuni osakond.

R Männiksaar

ÜENÜ Porkuni osak. esimees.

Juhatusse kuuluvad k. a. teeneline esimees R. Männiksaar, abiesim. R. Puparti; kirjaõimet Elsa Taits, abikirj. S. Vinkel ja laekur J. Haugas Revisj. kom. moodustavad P. Tall, L. Viilup ja E. Vaht. Harudest töötavad näite- ja kehakultuurharu ning laulukoor. Näiteharu juhatuses on A. Karu, S. Lepler ja E. Vaht; kehakultuurh. juhatuses S. Erbsen, H. Kaasik ja H. Videvik

Näidendeid on lavastatud arvuult 5, millest õnnestunumaks võib pidada „Kraa-

vihallid“, kus üksikud tegelased otse meisterlikult oma osa viisid läbi. Tublilt esineb ka meeslaulukoor H. Puparti juhatusel, kuna kehakultuurharus on märgata veidi tagasiminekut, kuid tahaks loota, et see on vaid momendiküsimus

Pea tähelepanu on suunatud oma teise kodu — Noortekodu — korrastamisele ja ujula ehitamisele.

Liikmeid on osakonnal ligi 70, kellest enamik võtab aktiivselt osa seltsi eluavaldusist.

E T.

Sõbrale!..

Oleks ma poeet, siis valaks oma pisarad — mure ja üksilduse salmidesse, aga nüüd!.. Ka Sina oled kõikuv. Sa usud kõiki ja lõpuks ei usu Sa kedagi. — Nii ei saa kunagi olla üks inimene teisele tõsiseks sõbraks, mõista ja tunda põhjalikult. Ära usu kõiki, kel loodud suu rääkimiseks, siis saavutad Sa mõndagi väärtuslikku — ja, ja Sa suudad leida omale kaaslast ja olla temale hääks ja asendamatuks sõbraks...

Sinu **ssy.**

Vastutav ja tegev toimet. **Osk. Uudeküll.** Toimetuskolleegium: **A. Lindberg, R. Männiksaar** ja **E. Tamjärv.** ÜENÜ Tamsalu, Porkuni ja Naistevälja-Nõmküla osakondade väljaanne.

Ühistrükikoda Rakveres

TAMSALU LUBJATEHAS

„D. J. LIMBERG“

T A M S A L U

O. POSTI
SAVITÖÖSTUS
RAKVERES, TARTU 55.
TELEFON 111.

AHJUPOTID klasuuritud, värvilised ja lihtsad.
TELLISKIVID mitmes valikus.

Telliskivi tööstus Levala külas,
(Lasila tee ääres)

EHITUSE JA POTISEPA TELLISKIVID.

Ladu Rakveres, VABADUSE t 5
(laadaplatsi ääres).

— Hinnad soodsad, materjal kõrgeväärtuslik. —

KELLA- JA KULLASEPA TÖÖSTUS
H. ROSMANN

T A M S A L U

MANDELI MAJAS

Samas PRILLIDE JA GRAMOFONIDE parandus

Hobuste rautamine ja asjatund-
lik põllutööriistade parandus.

H. ja A. KUURBEG

Uudeküla seppapajas.

Miks kindlustame oma varanduse ja elu

kindlustusselts „Eeks-Majas“?

*Sellepärast, et „Eeks-Maja“ on rahvuslik ettevõtte, vaba
muulaste kapitalist ja töötab ühistegelisel alusel.*

„Eeks-Maja“ esitaja Tamsalus.

„ÜHISTRÜKIKODA RAKVERES“

Lai uul 12

Telefon 135

Valmistab IGASUGUSEID TRÜKITÖID

KÖITEKODA ■ KANTSELEI TARBEID

Hinnad võimalikult odavad

August Kask'i riidekpl.

kõige täiuslikum ja suurem riidekauplus
Väike-Maarjas, soovitab rikkalikumas
valikus kõiksugust:

Riidekaupa: puuvillaseid, villaseid, siidi, margisetti, välismaa
uudis kleidiriideid, koduseid poolvillaseid ja villaseid riideid,
aknakardinaid, vateeritud- ja flanelltekke, päevatekke, vaha-
riideid jne. jne.

Pesuriid: pleegitud ja pleekimata riideid ihu- ja voodipesuks, li-
naseid käsitööriideid, kodu- ja välismaa jute riidet.

Kanga lõimi kõigis jämedusis. Suurimas valikus käsitöö siidi- ja
villaseid lõngu. Koduseid lõngu korrutatud ja korrutamata.

Peale selle suures valikus, hiljuti kohale jõudnud, moodsaid naiste
ja meeste kingi, sukke, sokke, moodsaid kindaid, meeste
mütse, pükse villaseid ja puuvillaseid, pesu jne. jne.

Kõigis värvis riidevärve. Hinnad õiglased.

August Kask'i riidekauplus,

Väike-Maarjas. Kõnebr. 12.

Väike-Maarja villa-, kuntsvilla- ja värvimise tööstus.

Erialad: I. villa kraasimine, ketramine, korrutamine kahe ja kolme
kordseks.

II. villaste kaltsude ja silmkudude ümbertöötamine vatiks,
eideks ja lõngaks, mille juurde välismaa pika villa juurde
lisatakse, mida äris alati saadaval.

Ülalnimetatud tööstus on varustatud uuemate täüpi masina-
tega, mille tõttu töö häduse eest täielikult vastutan.

Peale selle on riide vanutus, kangaste keemiline pesemine, värvi-
mine, pügamine, pressimine ja dekateerimine ning kleidi-
riiete plisseerimine.

Töö kiire ja korralik.

Kõige austusega: **August Kask,**
Väike-Maarjas.